

NIEZALEŻNY SAMORZĄDNY ZWIĄZEK ZAWODOWY POLICJANTÓW

ZARZĄD GŁÓWNY

ul. Puławska 148/150, 02-624 Warszawa
tel. 22 601 59 26, fax. 22 601 31 97 e-mail: zgnszpz@onet.pl
www.nszzp.pl

Warszawa, 27 października 2020 roku

ZZ-161/2020

Pan
Mariusz Kamiński
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

Szanowny Panie Ministrze

Kierując się ważnym interesem policjantów oddziałów prewencji Policji i samodzielnych pododdziałów prewencji Policji, w imieniu Zarządu Głównego NSZZ Policjantów zwracam się z pilnym wnioskiem o ustanowienie dla funkcjonariuszy tych jednostek dodatku specjalnego, o którym mowa w § 15 rozporządzenia MSWiA z dnia 6 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad otrzymywania i wysokości uposażenia zasadniczego policjantów, dodatków do uposażenia oraz ustalania wysługi lat, od której jest uzależniony wzrost uposażenia zasadniczego (tekst jedn. Dz. U. 2015, poz. 1236 z późn. zm.), w wysokości 40 proc. kwoty bazowej kształtującej uposażenie zasadnicze policjantów.

Oddziały prewencji Policji oraz samodzielne pododdziały prewencji Policji, to jednostki wyróżniające się od pozostałych struktur Policji nie tylko najbardziej zmilitaryzowanym charakterem służby, ale także centralnie ukształtowaną strukturą organizacyjną i etatową. Zgodnie z Decyzją Komendanta Głównego Policji nr 12 z dnia 22 stycznia 2016 r. w sprawie utworzenia, struktury organizacyjnej i etatowej oddziałów prewencji Policji oraz samodzielnych pododdziałów prewencji Policji, aktualna liczba stanowisk policyjnych w tej strukturze wynosi 6 801.

Do podstawowych zadań jakie realizują funkcjonariusze oddziałów prewencji zalicza się ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas zgromadzeń publicznych oraz w czasie imprez masowych i protestów społecznych, w tym m.in.: przywracanie porządku publicznego w przypadkach zbiorowego naruszenia prawa, ochrona porządku publicznego w czasie stanów nadzwyczajnych, katastrof naturalnych i awarii technicznych, ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas imprez masowych oraz w trakcie pobytu na terenie RP przedstawicieli obcych państw, udział w działaniach ratowniczych a także pościgowo-blokadowych za niebezpiecznym przestępcą. Oprócz tego oddziały prewencji udzielają wsparcia jednostkom Policji w terenie.

Trudny okres pandemii i rosnący w społeczeństwie niepokój w jeszcze większym stopniu uświadamiają nam, że oddziały prewencji ze swą stosunkowo nieliczną strukturą są nie do zastąpienia. Charakter zadań realizowanych przez te jednostki, szczególnie na tle różnego rodzaju protestów wymaga od funkcjonariuszy wyjątkowego poświęcenia i niezwyklej odporności psychicznej. Do zadań o najwyższym ryzyku należą, rzecz jasna te, które funkcjonariusze OPP i SPPP wykonują w działaniach pododdziałów zwartych. To na ich wyszkoleniu i doświadczeniu opiera się bezpieczeństwo różnego rodzaju zgromadzeń i imprez masowych w Polsce. To dzięki ich profesjonalizmowi Polacy mogą swobodnie korzystać z podstawowych swobód obywatelskich i czuć się bezpiecznie, a polska Policja szczerzyć się może wzorowością w wywiązywaniu się z zadań w ramach największych operacji. Miejscem pełnienia służby policjantów oddziałów prewencji jest cały kraj, niezależnie od siedziby jednostki. To służba „na walizkach”, składająca się w ostatnim czasie z nieustannych alarmów i pracy ponad normę. To służba, która nie sprzyja ani życiu rodzinnemu, ani jakimkolwiek odleglejszym planom.

Stało się już regułą, że to właśnie na uczestniczących w zabezpieczeniu funkcjonariuszach skupia się frustracja i agresja różnego rodzaju demonstrantów. Nader często takie zabezpieczenia pociągają za sobą straty po stronie policjantów. Nie ma miesiąca a niekiedy nawet tygodnia, by policjanci zabezpieczający imprezy masowe czy demonstracje nie byli obiektem agresji, od werbalnej poczynając a na czynnej napaści kończąc. Nierzadko skutki tego rodzaju zachowań kończą się dla funkcjonariuszy poważnymi urazami i kalectwem. Wszystko odbywa się zazwyczaj w oku kamer, pod ogromną presją. Wrzucane do sieci materiały stają się źródłem przemysłnych szykan, hejtu a nawet, organizowane są publiczne „nagonki” na funkcjonariuszy, a nawet na członków ich rodzin. W najlepszym wypadku policjanci są ośmieszani w mediach społecznościowych.

Służba pod tak ogromną presją powoduje, że policjanci nie wiążą swojej kariery z oddziałami prewencji i szukają mniej ryzykownych zajęć w jednostkach, gdzie realizowane są zadania o mniej konfrontacyjnym charakterze, a struktura organizacyjna daje większe szanse na awans. Pod względem rozwoju kariery zawodowej młodego policjanta, OPP i SPPP przegrywają ze wszystkimi innymi jednostkami organizacyjnymi Policji. Stosunkowo płaska struktura etatowa, podporządkowana taktyce działania tych jednostek posiada relatywnie najmniejszą liczbę stanowisk kierowniczych. W kompanii prewencji, odpowiadającej etatowo przeciętnej komendzie powiatowej, na 94 policjantów przypada tylko 6 stanowisk kierowniczych – dowódca kompanii, zastępca i czterech dowódcy plutonów. Funkcje dowódcze w strukturze kompanii pełnią jeszcze dowódcy drużyn, jednak IV grupa zaszerogowania, którą zajmują w innych jednostkach odpowiada podstawowemu stanowiskom wykonawczym.

Chcąc w oddziałach prewencji zapewnić stabilizację kadrową, czyli zatrzymać tam doświadczonych funkcjonariuszy w sposób inny niż poprzez blokowanie przeniesień służbowych, należy wykorzystać motywatory finansowe i to najlepiej takie, które będą miały trwalszy wymiar niż nagrody finansowe bądź okresowy wzrost dodatków służbowych czy funkcyjnych. Zmiana struktury etatowej, która jak wspomniano odpowiada założeniom taktycznym w grę raczej nie wchodzi. Rozwiązaniem najskuteczniejszym i to jednocześnie takim, na które oczekują zarówno sami funkcjonariusze jest ustanowienie dla nich dodatku specjalnego w wysokości 40 proc. kwoty bazowej (646 zł brutto). Jednym z rozwiązań jest włączenie OPP i SPPP do grona funkcjonariuszy uprawnionych do otrzymywania dodatku specjalnego. Taką możliwość zapewnia ustawa o Policji (art. 104 ust. 4), uzależniając przyznanie dodatku specjalnego od szczególnych właściwości, kwalifikacji, warunków lub miejsca pełnienia służby. Służba w oddziałach prewencji odpowiada wszystkim tym warunkom w sposób bardzo wyrazisty.

Kolejną ważną cechą służby w oddziałach prewencji jest najwyższy stopień mobilności wynikający przede wszystkim z alarmowych wyjazdów nie tylko, jak już wspomniano, w obrębie danego garnizonu, ale przeważnie na obszarze całego kraju. Funkcjonariusze kierowani są wszędzie tam, gdzie pojawia się jakieś zagrożenie obejmujące większą liczbę ludzi.

Specyfika realizowanych zadań wymaga oczywiście szczególnych kwalifikacji i wiąże się ze stosunkowo kosztownym szkoleniem. Dlatego tak ważne w oddziałach prewencji jest doświadczenie i zachowanie tego doświadczenia w tych właśnie jednostkach. Bez tego sprawne przeprowadzenie akcji czy operacji wydaje się wręcz niemożliwe. Gdy w grę wchodzi nagle wydarzenia i trudno przewidzieć ich skutki – a takie przypadki występują znacznie częściej niż akcje planowane – nie ma czasu na przećwiczenie a nawet omówienie założeń taktycznych. Dowódcy wydają krótkie polecenia i każdy na zasadzie automatyzmu wie co ma wykonać i w jaki sposób ma to wykonać. W odróżnieniu np. od policjanta dochodzeniowo-śledczego, u którego liczą się wiedza i umiejętności indywidualne, w działaniach pododdziałów zwartych najważniejsze są umiejętności zbiorowe – sprawność współdziałania w wyspecjalizowanych drużynach, plutonach i pododdziałach, w których każde może przesądzić zarówno o powodzeniu, jak i porażce. Wyjątkowo duża rotacja kadrowa w oddziałach prewencji nie służy gromadzeniu tak specyficznego doświadczenia. Stąd tak ważne jest wprowadzenie systemowego rozwiązania, które w sposób wyraźny zachęci młodych policjantów, by myśląc o rozwoju kariery zawodowej nie traktowali oddziałów prewencji w sposób epizodyczny.

Ustanowienie dodatku specjalnego dla funkcjonariuszy OPP i SPPP wymaga przeprowadzenia stosunkowo niewielkiej zmiany legislacyjnej, leżącej w gestii Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Systemowe rozwiązania powodujące, że policjanci oddziałów prewencji mają wyższe uposażenia niż ich koledzy z innych pionów funkcjonują w krajach Unii Europejskiej. Doskonałym przykładem mogą być francuskie CRS-y, (Compagnies Républicaines de Sécurité) czy też czeskie SPJ-y (Speciální Pořádková Jednotka).

Proponując dodatek specjalny, jako rozwiązanie systemowe niezależne od stażu służby oraz zasad określonych w § 14 ust. 2 cytowanego wyżej rozporządzenia należy wziąć pod uwagę przynajmniej dwa warunki, bez spełnienia których nie stanie się on wystarczającym motywatozem. Po pierwsze dodatek ten musi być przyznany każdemu funkcjonariuszowi w równej, od razu maksymalnej wysokości (40 proc. kwoty bazowej). Po drugie, nie powinien zastępować ani dodatku służbowego, ani funkcyjnego. Innymi słowy, fakt posiadania dodatku specjalnego nie może być wykorzystywany jako uzasadnienie dla utrzymywania na niższym poziomie posiadanego już dodatku służbowego lub funkcyjnego. Powinien być to dodatek, który spowoduje, że uposażenia policjantów oddziałów prewencji będą o 646 zł brutto wyższe od uposażeń policjantów z innych jednostek organizacyjnych zajmujących analogiczne stanowiska. Mechanizm gratyfikacji z tytułu szczególnych zadań i szczególnego ryzyka musi być więc taki sam, jak np. w przypadku dodatku stołecznego, czy dodatków specjalnych, z których korzystają funkcjonariusze CBSP, BSWP i SPKP.

Wniosek o ustanowienie dodatku specjalnego dla OPP i SPPP nie jest propozycją nową. W latach 2011 – 2018 pomysł ten poddano szerokim konsultacjom służbowo-związkowym. Zyskał on akceptację kierownictwa tych jednostek i akceptację obecnego Komendanta Głównego Policji. Komendant Główny Policji uzależnił jego wprowadzenie – w pewnej zmodyfikowanej wersji – od ustanowienia programu rozwoju Policji, zapowiedzianego, jako kontynuacja Programu Modernizacji.

Sytuacja związana z pandemią koronawirusa oraz eskalacja napięć społecznych uzasadnia jednak, by po to rozwiązanie sięgnąć już w tej chwili, traktując je jako gratyfikacja z tytułu realizacji zadań o szczególnym obciążeniu i szczególnym ryzyku.

Z poważaniem

Przewodniczący
Zarządu Głównego NSZZ Policjantów

Rafał Jankowski

Do wiadomości:

- Komendant Główny Policji

Wyk. 3 egz.:

1. MSWiA
2. KGP
3. a/a
4. wyk. S. Koniuszy, K. Barbachowski